

A Fővárosi Ítéltábla korábban dr. Várnai Iván ügyvéd, majd dr. Fürst Sándor pártfogó ügyvéd (fél címe.) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a személyesen eljáró alperes neve (alperes címe) alperes ellen birtokháborítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. november 14. napján kelt 23.P.20.908/2008/57. számú ítélete ellen a felperes részéről 59. és 60. sorszám alatt előterjesztett és 66. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes képviselőjét ellátó dr. Fürst Sándor ügyvéd (1181 Budapest, Vörösmarty utca 2.) pártfogó ügyvédi díját teljes egészében a felperes viseli.

A le nem rótt 878.500 (Nyolcszázhetvennyolcezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 1978 óta bérlője a ... szám alatt lévő önkormányzati bérlakásnak. A szomszédjában lévő nem lakás célú helyiséget 1998. június 1-je óta az alperes bérlé. Ez a helyiségbérlemény 2006. április 13. óta a székhelye annak a film- és video gyártással is foglalkozó kft.-nek, amelynek az alperes is a tagja. A helyiségben rendszertelenül bezsúfolt nyomdaipari termékek raktározása történik, az ott tárolt papír vegyes hulladéknak tekinthető, a bérleményben dohos szag terjeng. Az alperes bérleményéből lezárt cső vezet át a felperes lakásán keresztül a kerti lefolyóhoz. A felperes lakására is jellemző az ápolatlanság és szennyezettség, a dohos szag ott is érezhető. A bérleményeket magában foglaló épület nagyfokú rendetlenséget mutat, a hozzátartozó udvar személtlerakóként funkcionál, mindenhol bűz terjeng. A felperes több betegségtől is szenved, idült hörghurut és szűkületekkel járó tüdőbetegség (COPD) miatt folyamatos gyógykezelésben részesül.

A felperes keresetében az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 192. § (2) bekezdése alapján a birtokháborító magatartás megszüntetésére kérte kötelezni az alperest. Állítása szerint az alperes 1998 óta vegyi szennyezéssel és nagy zajjal járó nyomdai tevékenységet és annak részeként galvanizálást folytat bérleményében, ahonnan savas bűz áramlik a lakásába. Az alperes egészségkárosító tevékenységének a következtében alakult ki a tüdő- és arcüreg gyulladása, mellhártya gyulladása, majd a folyamatos kezelésre szoruló tüdőbetegsége, illetve orrvérzése, szemfájása, fülzúgása, szédülése és magas vérnyomása. Ilyen körülmények között bérleménye nem

használható lakásként, ezért 2002-től kisebb-nagyobb megszakításokkal kénytelen volt albérletbe költözni. Erre figyelemmel kártérítés címén 5 évre visszamenőleg lakása bérleti díjára 601.140 forint, gyógyszerkötségeire 1.280.000 forint, albérleti díjára 2.950.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ezenfelül súlyos testi és lelki egészségkárosodása miatt 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítésre tartott igényt.

Az alperes ellenkérelme - tartalma szerint - a kereset elutasítására irányult. Azzal védekezett, hogy 2006. április 1-je óta nem tartózkodik a bérleményben, így nem követhetett el birtokháborítást a felperes sérelmére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, és megállapította, hogy a le nem rótt 658.900 forint kereseti illetéket, 202.304 forint szakértői díjat, valamint a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Döntésének jogi indokolása szerint a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes olyan súlyosan zavaró tevékenységet folytat a szomszédos bérleményben, amely birtokháborításnak minősül [régí Ptk. 188. § (2) bekezdés]. Az e célból kihallgatott tanúk azonban nem észlelték, hogy az alperesi bérleményben nyomdaipari tevékenység folyik, és egyikük sem tapasztalta, hogy a helyiségben bárki munkát végezne. A vegyész szakértő véleményéből kiemelte azt a helyszíni szemle tapasztalataira alapított megállapítást, miszerint a bérleményben „termelő tevékenységnek nyoma sem volt”. A bizonyítékok összevetése alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy nem állapítható meg az alperes részéről birtokháborító magatartás. A felperes lakásában érezhető dohos szag ugyanis nem az alperes bérleményéből a falon keresztül terjed át, hanem az a lakáson belül alakul ki. A szakvélemény alapján rámutatott, hogy a mindenhol érezhető bűz összefüggésbe hozható az udvaron felhalmozott szeméttel, amely tulajdonképpen fertőzési gócnak tekinthető. A beszerzett orvosszakértői vélemények alapján kifejtette: nem bizonyított az okozati összefüggés a felperes megbetegedései és az általa feltételezett nyomdaipari tevékenység között. A felperes betegségei természetes kórokúak, ugyanez mondható el tüdőbetegségére, is melynek a kezelése már a feltételezett nyomdaipari tevékenység megkezdése előtt, 1995-ben megkezdődött. A birtokháborító tevékenység és az okozati összefüggés bizonyítottsága hiányában a keresetet alaptalannak találta. Ettől függetlenül rámutatott: a felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelésének az összege kirívóan eltúlzott, és emellett azt sem bizonyította, hogy valóban felmerültek azok a kiadások, amelyek megtérítését vagyoni kártérítés címén kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a kártérítésre irányuló kereset teljesítését kérte. A birtokháborítás megszüntetésére irányuló kereseti kérelmét nem tartotta fenn, mivel - saját szóhasználata szerint - az alperes felhagyott a birtokháborító magatartással, ezért az oka fogyottá vált. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a tényállást, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az alperes korábban sem végzett egészségre ártalmas tevékenységet a bérleményben. Fenntartotta: a szakértői helyszíni szemle adatai alátámasztják, hogy korábban a bérleményben nyomdaipari tevékenység folyt, hiszen a helyiségben nyomdaipari termékeket tárolnak. Ebből következően a vegyész szakértő véleményét nem lehet aggálytalannak tekinteni, mivel nem adott konkrét válaszokat a feltett szakkérdésekre. E szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság nem vonhatta volna le azt a következtetést, hogy a bűz forrása nem az alperesi bérleményben van, és nem fogadhatta volna el valós tényként, hogy nem az alperesi tevékenységből eredő vegyi ártalmak szennyeznek a levegőt. A birtoksértés elkövetője nyilvánvalóan az alperes, mivel a környezetkárosító tevékenység folytatására az ő érdekében került sor. Vélekedése szerint az elsőfokú bíróság akkor is mulasztott, amikor az

orvosszakértői vélemények közötti ellentmondásokat nem tisztázta. Rámutatott, hogy az orvosszakértők tévesen indulnak ki abból, miszerint 1995 óta kezelik a tüdőgondozóban, holott a fellebbezés mellékleteként csatolt kijavított ambuláns lap bizonyítja, hogy tüdőbetegsége 2005-től áll fenn. Erre figyelemmel kétségmentesen bizonyított az okozati összefüggés a betegségei és az alperes által előidézett vegyi ártalom között.

A felperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, arra alapított érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetértett, túlnyomórészt annak jogi indokolását is osztotta, amit csupán a fellebbezésre tekintettel pontosított és egészített ki a következőkkel.

A fellebbezési eljárásban a felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránt előterjesztett keresetét tartotta fenn. A nem vagyoni kártérítés tekintetében arra hivatkozott, hogy az alperes birtokháborító magatartása megsértette a személyhez fűződő jogait, mivel annak következtében súlyos egészségkárosodást szenvedett el [régi Ptk. 76. §]. A jogsértés szankciójaként a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjának az alkalmazását kérte, melynek értelmében az eset körülményeihez képest a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést követelhet. A jogkövetkezmények levonása érdekében a felperesnek mind a nem vagyoni, mind a vagyoni kártérítési követelés eredményességéhez azt kellett bizonyítania, hogy a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott konjunktív kártérítési feltételek (jogellenes magatartás, kár, okozati összefüggés) teljesültek, azaz az alperes birtokháborító magatartása okán vagyoni és nem vagyoni károk érték. A Pp. 164. § (1) bekezdése és a 3. § (3) bekezdése értelmében a törvényi feltételek bármelyikének a bizonyíthatatlansága önmagában is a kártérítési kereset elutasítását vonja maga után.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt eljárási szabálynak megfelelően mérlegelte a bizonyítékokat, és azok egybevetése alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek nem sikerült bizonyítani sem jogellenes magatartást az alperes részéről, sem az okozati összefüggést vagyoni és nem vagyoni kárai valamint az alperes magatartása között.

A felperes abban jelölte meg az alperes a jogellenes magatartását, hogy a környezetszennyező nyomdai tevékenységgel és annak keretében végzett galvanizálással birtokháborítást követett el [régi Ptk. 188. § (1) bekezdés]. A bizonyítékok azonban ezt nem támasztották alá, hiszen - amint azt az elsőfokú bíróság részletesen kifejtette - sem a kihallgatott tanúk, sem az igazságügyi vegyészszakértő nem tapasztaltak sem korábbi sem jelenlegi nyomdai tevékenységre utaló jeleket az alperesi bérleményben. A nyomdai papírtermékek tárolása nem fogható fel környezetszennyező tevékenységként, vagyis az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az alperes nem követett el birtokháborítást.

A szakértői helyszíni szemle adatai azt sem támasztják alá, hogy a felperes által kifogásolt bűz az alperes bérleményéből szívárog át a felperes lakásába. A felperes által megjelölt kellemetlen „savas” szag ugyanis az ingatlan egész területén érzékelhető, arra viszont nem merült fel bizonyíték, hogy a bűz kialakulása az alperes tevékenységéhez köthető, így annak zavaró hatásáért az alperes nem tartozik felelősséggel.

A felperes az okozati összefüggés fennállására sem szolgáltatott bizonyítékot. Az aggálytalan igazságügyi orvosszakértői vélemény egyértelmű a tekintetben, miszerint a felperes tüdőbetegségének természetes kóroka van, ami azt jelenti, hogy nem szomszédjának a magatartása miatt szorul gyógykezelésre. Annak nincsen jelentősége, hogy a tüdőgondozói ellátása mikor

kezdődött meg, hiszen - a jogellenes magatartás bizonyíthatlansága mellett - az okozati összefüggés bizonyítottságának a hiányára vezethető vissza a nem vagyoni kártérítési iránti követelés alaptalansága.

Mindezek a vagyoni kártérítésre is igazak: a felperes nem bizonyította, hogy szomszédjának a magatartása miatt kényszerült elköltözni a bérlakásából, és ezért merült fel az albérleti költsége.

A kifejtettek szerint a kártérítő felelősség két konjunktív feltételének a bizonyíthatlansága folytán nem volt szükség a felperes által megjelölt károk bekövetkezésének, illetve azok összecsúszásának a vizsgálatára. Ettől függetlenül helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem teljes körűen bizonyította kárai felmerülését, különösen azt, hogy az általa megjelölt összegű albérleti díjat valóban hiánytalanul kifizette. Azt is helytállóan jegyezte meg, hogy össz-szervezeti egészségkárosodásához képest a felperes kirívóan magas összegű nem vagyoni kártérítésre tartott igényt.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Pp. 87. § (2) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltábla a pártfogó ügyvédi díj összegének a meghatározása nélkül csupán azt állapította meg, hogy teljes pervesztessége folytán annak viselésére a felperes köteles [Pp. 78. § (1) bekezdése]. Az alperesnek a fellebbezési eljárással kapcsolatban költsége nem merült fel, ezért arról határozni nem kellett.

A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. január 21.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s. k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s. k.
bíró